



EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.12.2024
COM(2024) 594 final

2024/0329 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**viisumien myöntämisen helpottamisesta tehdyn Euroopan unionin ja Georgian välisen
sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan unionin ja Georgian välinen sopimus viisumien myöntämisen helpottamisesta¹, jäljempänä 'viisumihelpotussopimus', tuli voimaan 1. maaliskuuta 2011. Viisumihelpotussopimuksen tarkoituksena on vastavuoroisuuden pohjalta helpottaa viisumien myöntämistä unionin ja Georgian kansalaisille sellaista oleskelua varten, jonka on tarkoitus kestää enintään 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana. Viisumihelpotussopimuksen johdanto-osassa korostetaan halua helpottaa henkilökohtaista vuorovaikutusta, joka on Euroopan unionin ja Georgian välisten taloudellisten, humanitaaristen, kulttuuristen, tieteellisten ja muiden siteiden vakaan kehittymisen tärkeä edellytys.

Viisumihelpotussopimuksen 14 artiklan 5 kohdassa määrätään, että "[k]umpikin sopimuspuoli voi keskeyttää tämän sopimuksen tai sen osan soveltamisen yleiseen järjestykseen tai kansallisen turvallisuuden tai kansanterveyden suojaamiseen liittyvistä syistä. Päätös soveltamisen keskeyttämisestä on annettava tiedoksi toiselle sopimuspuolelle viimeistään 48 tuntia ennen päätöksen voimaantuloa. Kun keskeyttämiseen johtaneet syyt lakkaavat olemasta voimassa, soveltamisen keskeyttäneen sopimuspuolen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle sopimuspuolelle."

Viisumihelpotussopimuksen johdanto-osassa vahvistettiin, että pitkällä aikavälillä tavoitteena on viisumivapaan matkustusjärjestelyn käyttöönotto Georgian ja unionin kansalaisille, edellyttäen että kaikki hallitun ja turvallisen liikkuvuuden edellytykset täyttyvät. Tältä pohjalta EU:n ja Georgian välillä käynnistettiin kesäkuussa 2012 viisumivapautta koskeva vuoropuhelu. Helmikuussa 2013 Euroopan komissio esitti Georgian hallitukselle viisumivapautta koskevan toimintasuunnitelman. Viisumivapautta koskeva toimintasuunnitelma jäsenyi seuraaviin neljään asiakokonaisuuteen: asiakirjojen turvallisuus biometriset tunnisteet mukaan lukien (asiakokonaisuus I), yhdenmetyt rajaturvallisuus, muuttoliikkeen hallinta, turvapaikkapolitiikka (asiakokonaisuus II), yleinen järjestys ja turvallisuus (asiakokonaisuus III) ja ulkosuhteet ja perusoikeudet (asiakokonaisuus IV). Viisumivapautta koskevassa toimintasuunnitelmassa vahvistettiin useita täsmällisiä, kuhunkin neljään keskeiseen asiakokonaisuuteen liittyviä edellytyksiä, joilla on tarkoitus varmistaa tarvittavan lainsäädäntö- ja toimintakehyksen sekä institutionaalisen kehyksen hyväksyminen (ensimmäinen vaihe) ja niiden tosiasiallinen ja kestävä täytäntöönpano (toinen vaihe).

EU:n ja Georgian välisen viisumivapautta koskevan vuoropuhelun käynnistymisen jälkeen komissio on antanut Euroopan parlamentille ja neuvostolle neljä kertomusta² Georgian edistymisestä niiden edellytysten täyttämiseksi, jotka määritellään viisumivapautta koskevan toimintasuunnitelman ensimmäisen ja toisen vaiheen neljän asiakokonaisuuden yhteydessä. Neljännessä ja viimeisessä edistymistä koskevassa kertomuksessa, joka annettiin 18. joulukuuta 2015, komissio katsoi, että Georgia oli edistynyt riittävästi ja toteuttanut kaikki tarvittavat uudistukset, joilla varmistetaan jäljellä olevien edellytysten täyttyminen tehokkaasti ja kestävästi. Tämän arvioinnin perusteella komissio esitti 9. maaliskuuta 2016 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta siten, että Georgian kansalaisille myönnetään viisumivapaus. Ehdotus

¹ EUVL L 52, 25.2.2011, s. 34.

² COM(2013) 808 final, COM(2014) 681 final, COM(2015) 199 final, COM(2015) 684 final.

hyväksyttiin, ja Georgia siirrettiin 1. maaliskuuta 2017 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/372³ asetuksen (EY) N:o 539/2001⁴ liitteestä I kyseisen asetuksen liitteeseen II, minkä myötä kaikille Georgian kansalaisille, joilla on Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) standardien mukaisesti myönnetty biometrinen passi, myönnetään vapautus viisumipakosta heidän ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat sellaista oleskelua varten, jonka kesto on enintään 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana.

Komissio on valvonut asetuksen (EY) N:o 539/2001 korvanneen 14. marraskuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1806⁵ 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että Georgia noudattaa jatkuvasti viisumivapautta koskevia vaatimuksia, ja esittänyt asiaa koskevan arvioinnin ja suosituksia vuosittaisessa viisumivapauden keskeyttämismekanismin mukaisessa kertomuksessaan.

Kuten seitsemännessä viisumivapauden keskeyttämismekanismin mukaisessa komission kertomuksessa⁶ todetaan, Georgia hyväksyi vuonna 2024 lainsäädäntöä, jonka täytäntöönpano heikentää ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Kyseessä ovat toukokuussa 2024 hyväksytty ulkomaisen vaikuttamisen avoimuutta koskeva laki ja syyskuussa 2024 hyväksytty perhearvoja ja alaikäisten suojelua koskeva lainsäädäntöpaketti. Ulkomaisen vaikuttamisen avoimuutta koskeva laki hyväksyttiin huolimatta Venetsian komission kriittisestä lausunnosta⁷ ja EU:n toistuvista kehotuksista kumota laki. Laki heikentää yhdistymisvapautta ja sananvapautta, oikeutta yksityisyyteen, oikeutta osallistua julkiseen elämään sekä syrjinnän kieltoa. Monimutkaiset raportointivaatimukset ja oikeusministeriölle annetut laajat valtuudet valvoa kansalaisyhteiskuntaa ja mediaorganisaatioita lisäävät valikoivan ja mielivaltaisen soveltamisen riskiä.

Eurooppa-neuvosto korosti 27. kesäkuuta 2024 antamissaan päätelmissä, että laki merkitsee askelta taaksepäin ainakin kolmessa niistä yhdeksästä vaiheesta, jotka esitettiin ehdokasmaan asemaa koskevassa komission suosituksessa (disinformaatio, polarisoituminen sekä perusoikeudet ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen). Eurooppa-neuvosto totesi, että Georgian viranomaisten toimintalinja vaarantaa Georgian etenemisen kohti EU-jäsenyyttä ja käytännössä johtaa liittymisprosessin pysähtymiseen.

Perhearvoja ja alaikäisten suojelua koskeva laki ja 18 muutosta voimassa oleviin lakeihin hyväksyttiin ilman edeltäviä julkisia kuulemisia ja perusteellista analyysia eurooppalaisten ja kansainvälisten normien mukaisuudesta. Tämä lainsäädäntöpaketti, joka vahvistettiin 3. lokakuuta, heikentää Georgian kansalaisten perusoikeuksia ja lisää leimautumista ja syrjintää. Näiden lainsäädäntötoimien ja homofobisen vihapuheen jatkuvan yleistymisen vuoksi

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/372, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2017, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta (Georgia), EUVL L 61, 8.3.2017, s. 7–8.

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 539/2001, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2001, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1–7.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (kodifikaatio), EUVL L 303, 28.11.2018, s. 39.

⁶ COM(2024) 571 final.

⁷ Venetsian komission 21. toukokuuta 2024 antama kiireellinen lausunto ulkomaisen vaikuttamisen avoimuutta koskevasta laista.

ilmapiiri Georgiassa on yhä vihamielisempi ja leimaavampi homoja, lesboja, biseksuaaleja, transihmisiä, intersukupuolisia ja queer-henkilöitä (hlbtqi) kohtaan.

Ihmisoikeusstrategian täytäntöönpanoa koskeva Georgian toimintasuunnitelma vuosiksi 2024–2026 hyväksyttiin rajoitetun kuulemisprosessin jälkeen, eikä se sisällä hlbtqi-henkilöitä eikä yksityisyyden suojaa koskevia sääntöjä. Toimintasuunnitelmassa käsitellään osittain uskonnon- ja vakaumuksenvapautta. Strategisissa puitteissa on edelleen merkittäviä puutteita vähemmistöjen oikeuksien suojelussa, vähemmistöjen edustus mukaan luettuna. Toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa ei ole vielä aloitettu, eikä täytäntöönpanon valvonnan yksityiskohtaisia sääntöjä ole määritelty selkeästi.

Eurooppa-neuvoston 17. lokakuuta 2024 antamissa päätelmissä vahvistettiin, että Georgian liittymisprosessi on keskeytetty, ja kehoitettiin Georgian viranomaisia tekemään demokraattisia, kattavia ja kestäviä uudistuksia Euroopan yhdentymisen peruseriaatteiden mukaisesti.

Euroopan komissio arvioi EU:n laajentumispolitiikasta 30. lokakuuta 2024 annetun vuoden 2024 tiedonannon päätelmissä⁸, ettei Georgia ole juurikaan edistynyt vuonna 2023 annetussa laajentumista koskevassa tiedonannossa esitettyjen yhdeksän toimen toteuttamisessa, sillä oikeuslaitoksen ja perusoikeuksien, myös sananvapauden, tilanne on taantunut.

Sen jälkeen, kun Georgian viranomaiset ilmoittivat 28. marraskuuta, etteivät ne aio pyrkiä neuvottelujen aloittamiseen EU:n kanssa ennen vuotta 2028 (seuraava parlamenttivaalivuosi) ja kieltäytyvät kaikista talousarvioavustuksista siihen saakka, monissa Georgian kaupungeissa puhkesi joukkomielenosoituksia. Useissa raporteissa, muun muassa Georgian oikeusasiamiehen raporteissa, viitataan viranomaisten tahalliseen ja suhteettomaan voimankäyttöön ja väkivaltaisiin toimintatapoihin sekä mielivaltaisiin pidätyksiin, joihin voi liittyä kidutusta ja muunlaista kaltoinkohtelua. Saatujen tietojen mukaan viranomaiset turvautuivat mielenosoituksia hillitäkseen vakavaan väkivaltaan, mielivaltaisiin pidätyksiin ja mielenosoittajien, poliitikkojen ja toimittajien kaltoinkohteluun. Toistaiseksi yhtäkään poliisia tai epävirallisten väkivaltaisten ryhmien jäsentä ei ole asetettu vastuuseen teoistaan.

Rauhanomaisten mielenosoitusten tukahduttaminen tuomittiin unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja laajentumisasioista vastaavan komission jäsenen 1. joulukuuta 2024 antamassa julkilausumassa. Myös YK:n ihmisoikeusvaltuutettu ja Euroopan neuvosto kehottivat Georgian viranomaisia noudattamaan kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja. Nämä muistuttivat lausunnoissaan, että valtioilla on velvoite edistää suotuisaa ympäristöä rauhanomaisen kokoontumisoikeuden käyttämiselle ilman syrjintää ja että turvallisuushenkilöstön kaiken voimankäytön on pysyttävä poikkeuksena ja että sen yhteydessä on noudatettava laillisuus-, tarpeellisuus-, suhteellisuus-, varovaisuus- ja syrjimättömyysperiaatteita.

Näin ollen Georgian viranomaisten toteuttamat toimet ovat ristiriidassa EU:n arvojen kanssa ja heikentävät EU:n ja Georgian hyviä suhteita.

Seitsemännessä viisumivapauden keskeyttämismekanismin mukaisessa komission kertomuksessa tuotiin esiin toimet, jotka Georgian on toteutettava kiireellisesti komission huolenaiheiden hälventämiseksi, ja todettiin, että pohdittavana on viisumivapauden keskeyttämismekanismin mahdollinen aktivointi tiettyjen henkilöryhmien osalta.

⁸ COM(2024) 690 final.

Jäsenvaltioiden ja unionin yleisen järjestyksen suojelemiseksi on asianmukaista ja oikeasuhteista, että jäsenvaltiot vaativat viisumin Euroopan unioniin matkustavilta Georgian kansalaisilta, joilla on voimassa oleva diplomaattipassi, koska nämä henkilöt edustavat etuja, jotka ovat ristiriidassa niiden etujen kanssa, joiden vuoksi unioni alun perin teki viisumihelpotussopimuksen.

Tässä yhteydessä komissio katsoo, että asianmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpide on keskeyttää sellaisten viisumihelpotussopimuksen artiklojen soveltaminen, joissa säädetään helpotuksista tietyille hakijaryhmille, ilman että tässä vaiheessa aktivoidaan asetuksen (EU) 2018/1806 8 artiklassa säädettyä keskeyttämismekanismia.

Viisumihelpotussopimuksen asiaan liittyvien määräysten soveltaminen olisi keskeytettävä seuraavien hakijaryhmien osalta:

- Georgian virallisten valtuuskuntien jäsenet, joiden on Georgialle osoitetun virallisen kutsun perusteella määrä osallistua virallisiin kokouksiin, kuulemisiin, neuvotteluihin tai vaihto-ohjelmiin tai tapahtumiin, joita hallitustenväliset järjestöt järjestävät jonkin jäsenvaltion alueella;
- Georgian kansallisten ja alueellisten hallitusten ja parlamenttien, Georgian perustuslakituomioistuimen ja ylimmän tuomioistuimen jäsenet;
- Georgian kansalaiset, joilla on Georgian myöntämä voimassa oleva diplomaattipassi.

Sen vuoksi ainoastaan näiden hakijaryhmien osalta olisi keskeytettävä viisumihelpotussopimuksen seuraavien artiklojen soveltaminen: 4 artiklan 1 kohdan b alakohta ("Matkan tarkoitusta koskevat todistusasiakirjat"), 5 artiklan 1 kohdan b ja c alakohta, 5 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 5 artiklan 3 kohta ("Toistuvaisviisumien myöntäminen"), 6 artiklan 1 kohta ja 6 artiklan 3 kohdan c ja f alakohta ("Viisumihakemusten käsittelymaksu"), 7 artikla ("Viisumihakemusten käsittelyajat") ja 10 artiklan 1 kohta ("Diplomaattipassit").

Kun neuvoston päätös tulee voimaan, mainittuihin määräyksiin sisältyviä erityissääntöjä ei enää sovelleta. Sopimuksen muiden artiklojen soveltamista ei keskeytetä.

Koska Georgia sisältyy asetuksen (EU) 2018/1806 liitteeseen II, minkä johdosta kaikilla Georgian kansalaisilla on EU:n johdetun oikeuden mukainen viisumivapaus, viisumihelpotussopimuksen soveltamisen osittaiseen keskeyttämiseen olisi sen tehokkuuden varmistamiseksi liitettävä toimenpiteitä, jotka jäsenvaltioiden on toteutettava mainitun asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla.

Asetuksen (EU) 2018/1806 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksia viisumivapaudesta diplomaattipassin, virkapassin/virkamatkapassin tai erityispassin haltijoiden osalta. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti toteutettava neuvoston päätöksen tultua voimaan tarvittavat sisäisen järjestykseensä liittyvät toimenpiteet viisumipakon soveltamiseksi Georgian myöntämien diplomaattipassien, virka-/virkamatkapassien ja erityispassien haltijoihin ja ilmoitettava näistä toimenpiteistä muille jäsenvaltioille ja komissiolle asetuksen (EU) 2018/1806 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio antaa ohjeet, joissa jäsenvaltioita kehoitetaan toteuttamaan kyseiset toimenpiteet.

Jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2018/1806 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla toteuttamien toimenpiteiden jälkeen asianomaisiin henkilöihin sovelletaan yhteisön

viisumisäännösten laatimisesta (viisumisäännöstö) 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009⁹ yleisiä sääntöjä.

Tällä päätöksellä ei olisi kielteistä vaikutusta henkilökohtaiseen vuorovaikutukseen, sillä Georgian kansalaisilla, joilla on tavallinen passi, on edelleen viisumivapaus heidän matkustaessaan EU:hun lyhytaikaista oleskelua varten.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus on asetuksen (EU) 2018/1806 mukainen ja täydentää sitä. Siinä Georgia luetellaan niiden maiden joukossa, joiden kansalaisia viisumipakko ei koske, mutta siinä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää poikkeuksia tästä viisumivapaudesta diplomaattipassin, virka-/virkamatkapassin tai erityispassin haltijoiden osalta.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä aloite on EU:n ulkosuhdepolitiikan (myös ihmisoikeuksiin ja perusvapauksiin liittyvien näkökohtien) ja EU:n laajentumispolitiikan mukainen sen osalta kun kyse on viisumivapauden piiriin kuuluvista kolmansista maista, joilla on jäsenyyssäkymä.

Tämä aloite on EU:n muuttoliike-, rajaturvallisuus- ja turvallisuuspolitiikan mukainen, sillä sen tavoitteena on torjua Schengen-alueeseen kohdistuvia turvallisuusriskejä ja laittoman muuttoliikkeen riskejä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Ehdotuksen menettelyllinen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohta. Ehdotuksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 77 artiklan 2 kohdan a alakohta.

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät viisumihelpotussopimuksen joidenkin määräysten soveltamisen osittaiseen keskeyttämiseen, joten ne kuuluvat yhteisen viisumipolitiikan soveltamisalaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 77 artiklan 2 kohdan a alakohta.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ei sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tässä ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen, jotta voidaan saavuttaa asetettu tavoite, joka on keskeyttää EU:n ja sen jäsenvaltioiden velvollisuus myöntää tiettyjä helpotuksia Georgian virkamiehille ja Georgian myöntämien diplomaattipassien haltijoille sekä antaa

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 810/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, yhteisön viisumisäännösten laatimisesta (viisumisäännöstö), EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1.

jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa uudelleen käyttöön Georgian myöntämien diplomaattipassien haltijoita koskeva viisumipakko.

- **Toimintatavan valinta**

Tämän ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa ainoastaan säädöksellä, jolla keskeytetään viisumihelpotussopimuksen soveltaminen. Sen vuoksi tarvitaan neuvoston päätös viisumihelpotussopimuksen soveltamisen keskeyttämisestä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Poliittisten ja turvallisuusasioiden komiteassa ja ulkoasiainneuvostossa on keskusteltu useaan otteeseen Georgiassa tapahtuneesta demokratian taantumisesta, josta esimerkkeinä ovat ulkomaisen vaikuttamisen avoimuutta koskevan lain hyväksyminen toukokuussa 2024 ja perhearvoja ja alaikäisten suojelua koskevan lainsäädäntöpaketin hyväksyminen syyskuussa 2024, sekä lokakuussa 2024 pidettyjen parlamenttivaalien toteutus ja mielenosoitusten väkivaltainen tukahduttaminen joulukuussa 2024. Ulkoasiainneuvosto keskusteli 16. joulukuuta 2024 EU:n reaktiosta Georgian viimeaikaisiin tapahtumiin, joihin kuuluu hallituksen ilmoitus siitä, että se ei aio pyrkiä liittymisneuvottelujen aloittamiseen ennen vuotta 2028, sitä seuranneet joukkomielenosoitukset sekä mielenosoittajiin, tiedotusvälineisiin ja poliittiseen oppositioon kohdistuvien väkivallanteekojen yleistyminen. Korkea edustaja toi esiin, että EU on supistanut poliittista yhteydenpitoa ja leikannut Georgian viranomaisia suoraan hyödyttävää apua, sekä ilmoitti yhteisymmärryksestä sen suhteen, että komissiota pyydetään esittämään ehdotus georgialaisia diplomaattipassin haltijoita koskevan viisumipakon ottamisesta uudelleen käyttöön.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella ei ole kielteisiä vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun Euroopan unionissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Perussopimusten mukaisesti komission tehtävänä on varmistaa, että unionin puolesta annetaan viisumihelpotussopimuksen 14 artiklan 5 kohdassa määrätty ilmoitus osoitukseksi siitä, että unioni hyväksyy viisumihelpotussopimuksen soveltamisen osittaisen keskeyttämisen.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen 1 artiklassa säädetään, että olisi keskeytettävä sellaisten sopimuksen määräysten soveltaminen, joissa määrätään helpotuksista erälle lyhytaikaista viisumia hakevien Georgian kansalaisten ryhmille eli Georgian virallisten valtuuskuntien jäsenille, Georgian kansallisten ja alueellisten hallitusten ja parlamenttien ja Georgian perustuslakituoimioistuimen ja ylimmän tuomioistuimen jäsenille heidän hoitaessaan tehtäviään sekä Georgian kansalaisille, joilla on voimassa oleva diplomaattipassi. Nämä määräykset ovat 4 artiklan 1 kohdan b alakohta ("Matkan tarkoitusta koskevat todistusasiakirjat"), 5 artiklan 1 kohdan b ja c alakohta, 5 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 5 artiklan 3 kohta ("Toistuvaisviisumien myöntäminen"), 6 artiklan 1 kohta ja 6 artiklan 3 kohdan c ja f alakohta ("Viisumihakemusten käsittelymaksu"), 7 artikla ("Viisumihakemusten käsittelyajat") ja 10 artiklan 1 kohta ("Diplomaattipassit").

Kun tämä päätös on hyväksytty, komissio antaa ohjeita sen täytäntöönpanosta ja täydentävistä toimenpiteistä, jotka jäsenvaltioiden olisi toteutettava asetuksen (EU) 2018/1806 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

viisumien myöntämisen helpottamisesta tehdyn Euroopan unionin ja Georgian välisen sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 218 artiklan 9 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin ja Georgian välinen sopimus viisumien myöntämisen helpottamisesta, jäljempänä 'viisumihelpotussopimus', tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.
- (2) Viisumihelpotussopimuksen tarkoituksena on vastavuoroisuuden pohjalta helpottaa viisumien myöntämistä unionin ja Georgian kansalaisille sellaista oleskelua varten, jonka on tarkoitus kestää enintään 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana. Viisumihelpotussopimuksella helpotetaan osaltaan henkilökohtaista vuorovaikutusta sekä arvojen, mukaan lukien ihmisoikeuksien ja demokratian periaatteiden kunnioittamisen, jakamista.
- (3) Kumpikin sopimuspuoli voi viisumihelpotussopimuksen 14 artiklan 5 kohdan nojalla keskeyttää sopimuksen tai sen osan soveltamisen yleiseen järjestykseen tai kansallisen turvallisuuden tai kansanterveyden suojaamiseen liittyvistä syistä. Päätös soveltamisen keskeyttämisestä on annettava tiedoksi toiselle sopimuspuolelle viimeistään 48 tuntia ennen päätöksen voimaantuloa. Kun keskeyttämiseen johtaneet syyt lakkaavat olemasta voimassa, viisumihelpotussopimuksen soveltamisen keskeyttäneen sopimuspuolen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle sopimuspuolelle.
- (4) Georgia hyväksyi vuonna 2024 lain ulkomaisen vaikuttamisen avoimuudesta sekä perhearvoja ja alaikäisten suojelua koskevan lainsäädäntöpaketin. Tämä lainsäädäntö heikentää Georgian kansalaisten perusoikeuksia, mukaan lukien yhdistymis- ja sananvapaus, oikeus yksityisyyteen ja oikeus osallistua julkiseen elämään, sekä lisää leimautumista ja syrjintää.
- (5) Eurooppa-neuvosto korosti 27 päivänä kesäkuuta 2024 antamissaan päätelmissä, että ulkomaisen vaikuttamisen avoimuudesta hyväksytty laki on askel taaksepäin ehdokasmaan asemaa koskevassa komission suosituksessa esitettyjen toimien toteuttamisessa ja kehotti Georgian viranomaisia selventämään aikeitaan peruuttamalla toimintalinjan, joka vaarantaa Georgian etenemisen kohti EU-jäsenyyttä ja käytännössä johtaa liittymisprosessin pysähtymiseen. Eurooppa-neuvosto vahvisti 17 päivänä lokakuuta 2024 antamissaan päätelmissä, että tällainen toimintalinja vaarantaa Georgian etenemisen kohti EU-jäsenyyttä ja käytännössä pysäyttää liittymisprosessin, ja kehotti Georgiaa toteuttamaan demokraattisia, kattavia ja kestäviä uudistuksia Euroopan yhdentymisen perusperiaatteiden mukaisesti.

- (6) Georgian viranomaiset ilmoittivat 28 päivänä marraskuuta 2024, että ne eivät aio pyrkiä aloittamaan liittymisneuvotteluja Euroopan unionin kanssa ennen vuotta 2028. Tämä ilmoitus johti useissa Georgian kaupungeissa joukkomielenosoituksiin, joihin Georgian viranomaiset vastasivat käyttämällä suhteetonta voimaa ja väkivaltaisia keinoja sekä tekemällä mielenosoittajien, poliitikkojen ja toimittajien mielivaltaisia pidätyksiä ja kohtelemalla heitä kaltoin.
- (7) Georgian toteuttamat toimet rikkovat niitä peruseriaatteita, joiden pohjalta viisumihelpotussopimus tehtiin, ja ovat vastoin unionin ja sen jäsenvaltioiden etuja. Näiden toimien yhteydessä ei kunnioiteta ihmisoikeuksia eikä demokratian periaatteita, joten ne ovat ristiriidassa unionin arvojen kanssa ja vaikeuttavat unionin ja Georgian välisten taloudellisten, humanitaaristen, kulttuuristen, tieteellisten ja muiden siteiden vakaata kehitystä.
- (8) Edellä esitetty huomioon ottaen seitsemännessä viisumivapauden keskeyttämismekanismiin mukaisessa komission kertomuksessa¹⁰ tuotiin esiin toimet, jotka Georgian on toteutettava kiireellisesti komission huolenaiheiden hälventämiseksi, ja todettiin, että parhaillaan pohditaan viisumivapauden keskeyttämismekanismiin aktivointia tiettyjen henkilöryhmien osalta.
- (9) Jäsenvaltioiden ja unionin yleisen järjestyksen suojelemiseksi on asianmukaista ja oikeasuhteista, että jäsenvaltiot vaativat viisumin Euroopan unioniin matkustavilta Georgian kansalaisilta, joilla on voimassa oleva diplomaattipassi, koska nämä henkilöt edustavat etuja, jotka ovat ristiriidassa niiden etujen kanssa, joiden vuoksi unioni alun perin teki viisumihelpotussopimuksen. Sen vuoksi olisi keskeytettävä sellaisten viisumihelpotussopimuksen määräysten soveltaminen, joissa määrätään vapautuksista Georgian kansalaisille, joilla on voimassa oleva diplomaattipassi, sekä helpotuksista eräille lyhytaikaista viisumia hakeville Georgian kansalaisten ryhmille eli Georgian virallisten valtuuskuntien jäsenille ja Georgian kansallisten ja alueellisten hallitusten ja parlamenttien ja Georgian perustuslakituomioistuimen ja ylimmän tuomioistuimen jäsenille heidän hoitaessaan tehtäviään.
- (10) Tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY¹¹ mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.
- (11) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (12) Georgian tilanteen vakavuus huomioon ottaen tämän päätöksen olisi tullava voimaan mahdollisimman pian,

¹⁰ COM(2024) 571 final.

¹¹ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Keskeytetään seuraavien Euroopan unionin ja Georgian välisen viisumien myöntämisen helpottamisesta tehdyn sopimuksen määräysten soveltaminen:

- a) 4 artiklan 1 kohdan b alakohta sellaisten Georgian virallisten valtuuskuntien jäsenten osalta, jotka osallistuvat Georgialle osoitetun virallisen kutsun perusteella virallisiin kokouksiin, kuulemisiin, neuvotteluihin tai vaihto-ohjelmiin tai tapahtumiin, joita hallitustenväliset järjestöt järjestävät jäsenvaltioiden alueella;
- b) 5 artiklan 1 kohdan b alakohta Georgian kansallisten ja alueellisten hallitusten, Georgian perustuslakituomioistuimen ja Georgian ylimmän tuomioistuimen jäsenten osalta;
- c) 5 artiklan 1 kohdan c alakohta sellaisten Georgian virallisten valtuuskuntien pysyvien jäsenten osalta, jotka osallistuvat Georgialle osoitetun virallisen kutsun perusteella säännöllisesti kokouksiin, kuulemisiin, neuvotteluihin tai vaihto-ohjelmiin tai tapahtumiin, joita hallitustenväliset järjestöt järjestävät jäsenvaltioiden alueella;
- d) 5 artiklan 2 kohdan a alakohta sellaisten Georgian virallisten valtuuskuntien jäsenten osalta, jotka osallistuvat virallisen kutsun perusteella säännöllisesti kokouksiin, kuulemisiin, neuvotteluihin tai vaihto-ohjelmiin tai tapahtumiin, joita hallitustenväliset järjestöt järjestävät jäsenvaltioiden alueella;
- e) 5 artiklan 3 kohta niiden ryhmien osalta, joita tarkoitetaan 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa;
- f) 6 artiklan 3 kohdan c ja f alakohta Georgian kansallisten ja alueellisten hallitusten jäsenten sekä Georgian perustuslakituomioistuimen ja ylimmän tuomioistuimen jäsenten osalta sekä sellaisten Georgian virallisten valtuuskuntien jäsenten osalta, jotka osallistuvat Georgialle osoitetun virallisen kutsun perusteella kokouksiin, kuulemisiin, neuvotteluihin tai vaihto-ohjelmiin tai tapahtumiin, joita hallitustenväliset järjestöt järjestävät jäsenvaltioiden alueella;
- g) 10 artiklan 1 kohta Georgian kansalaisten osalta, joilla on Georgian myöntämä voimassa oleva diplomaattipassi;
- h) 6 artiklan 1 kohta niiden kansalaisten ja henkilöiden ryhmien viisumihakemusten käsittelymaksun osalta, joita tarkoitetaan 6 artiklan 3 kohdan c ja f alakohdassa ja 10 artiklan 1 kohdassa;
- i) 7 artikla niiden kansalaisten ja henkilöiden ryhmien osalta, joita tarkoitetaan 6 artiklan 3 kohdan c ja f alakohdassa ja 10 artiklan 1 kohdassa.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan toisena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja